

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. rugsėjo 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąvoka „teismas“, kaip ji suprantama pagal SESV 267 straipsnį – Kriterijai – *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija, Ispanija) – Prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepriimtumas“

Byloje C-462/19

dėl *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija, Ispanija) 2019 m. birželio 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. birželio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Asociación Nacional de Empresas Estibadoras y Consignatarios de Buques (Anesco),

Comisiones Obreras,

Coordinadora Estatal de Trabajadores del Mar (CETM),

Confederación Intersindical Gallega,

Eusko Langileen Alkartasuna,

Langile Abertzaleen Batzordeak,

Unión General de Trabajadores (UGT),

dalyvaujant

Asociación Estatal de Empresas Operadoras Portuarias (Asoport),

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurių sudaro kolegijos pirmininkas S. Rodin, ketvirtosios kolegijos pirmininkas M. Vilaras (pranešėjas) ir teisėjas D. Šváby,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

* Proceso kalba: ispanų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Asociación Nacional de Empresas Estibadoras y Consignatarios de Buques (Anesco)*, atstovaujamos advokatų T. Arranz Fernández-Bravo, D. Sarmiento Ramírez-Escudero ir A. Gutiérrez Hernández,
- *Comisiones Obreras*, atstovaujamos advokatės R. González Rozas,
- *Coordinadora Estatal de Trabajadores del Mar (CETM)*, atstovaujamos advokatų S. Martínez Lage, P. Martínez-Lage Sobredo ir V. M. Díaz Domínguez,
- *Confederación Intersindical Gallega*, atstovaujamos advokato H. López de Castro Ruiz,
- *Unión General de Trabajadores (UGT)*, atstovaujamos advokato D. Martín Jorededo,
- *Asociación Estatal de Empresas Operadoras Portuarias (Asoport)*, atstovaujamos advokatų E. Van Hooydonk ir J. Puigbó,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Centeno Huerta,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Baches Opi ir C. Urraca Caviedes,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 101 straipsnio ir 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102 straipsniuose], įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 8 sk., 2 t., p. 205) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija, Ispanija (CNMC)) inicijuotą bylą prieš *Asociación Nacional de Empresas Estibadoras y Consignatarias de Buques (Anesco)*, *Comisiones Obreras*, *Coordinadora Estatal de Trabajadores del Mar (CETM)*, *Confederación Intersindical Gallega*, *Eusko Langileen Alkartasuna*, *Langile Abertzaleen Batzordeak* ir *Unión General de Trabajadores (UGT)* dėl kolektyvinės sutarties, kurioje su darbuotojais sudaromose sutartyse įtvirtinamas krovinių tvarkymo uoste paslaugų teikimo perleidimas, tuo pagrindu, kad tokia sutartis prieštarauja SESV 101 straipsniui ir atitinkamiems nacionalinės teisės aktams.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1/2003 17 ir 18 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
„(17) Kad konkurencijos taisyklės būtų nuosekliai taikomos ir kad tinklas būtų valdomas kiek įmanoma geriau, svarbu išlaikyti taisyklę, kad valstybių narių konkurencijos institucijos automatiškai netenka savo kompetencijos, jei Komisija pati inicijuoja tyrimą. Jei valstybės narės

konkurencijos institucija jau ėmėsi veiksmų bylos atžvilgiu, o Komisija ketina pradėti procesą, ji turėtų stengtis tai padaryti kiek įmanoma greičiau. Prieš pradėdama procesą Komisija turėtų pasitarti su suinteresuota nacionaline institucija.

(18) Siekiant užtikrinti, kad bylas nagrinėtų tinkamiausios tinklo institucijos, turėtų būti nustatyta bendra taisyklė, leidžianti konkurencijos institucijai sustabdyti ar nutraukti bylą tuo pagrindu, kad šią bylą nagrinėja ar jau nagrinėjo kita institucija, siekiant, kad bylą nagrinėtų viena institucija. Ši nuostata neturėtų trukdyti Komisijai atmesti skundą dėl Bendrijos intereso nebuvimo, kaip pripažino Teisingumo Teismas precedentų teisėje, netgi jei jokia kita konkurencijos institucija nėra pareiškusi, kad ketina nagrinėti šią bylą.“

4 Šio reglamento 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti [SESV 101] ir [102] straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos apsaugos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.“

Ispanijos teisės aktai

Įstatymas dėl konkurencijos apsaugos

5 2007 m. liepos 3 d. *Ley 15/2007 de Defensa de la Competencia* (Įstatymas Nr. 15/2007 dėl konkurencijos apsaugos; BOE, Nr. 159, 2007 m. liepos 4 d., p. 12946, toliau – Įstatymas dėl konkurencijos apsaugos) 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Draudžiami bet kokie kolektyviniai susitarimai, sprendimai ar rekomendacijos arba suderinti ar sąmoningai lygiagrečiai atliekami veiksmai, kuriais siekiama trukdyti konkurencijai, ją riboti ar iškreipti arba kuriais ji yra ar gali būti trukdoma, ribojama ar iškreipiama visoje nacionalinėje rinkoje arba jos dalyje <...>“

6 Šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ilgiausias sprendimo, kuriuo užbaigiama sankcijų už konkurenciją ribojančius veiksmus procedūra, priėmimo ir pranešimo apie jį terminas yra aštuoniolika mėnesių nuo minėtos procedūros pradžios <...>“

7 Minėto įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pasibaigus 36 straipsnio 1 dalyje nustatytam ilgiausiam 18 mėnesių sankcijų už draudžiamus susitarimus ir veiksmus procedūros atlikimo terminui, procedūra nutraukiama.“

8 Šio įstatymo 44 straipsnyje nurodyta:

„[CNMC] gali nepradėti procedūros arba iš registro išbraukti skundus ar iškeltas bylas dėl kompetencijos ar dalyko nebuvimo ar išnykimo. Konkrečiai kalbant, bet kuri iš šių sąlygų laikoma įvykdyta šiais atvejais:

a) jei [CNMC] neturi kompetencijos tęsti nustatytų ar deklaruotų veiksmų pagal Reglamentą [Nr. 1/2003] arba kai tenkinamos jame numatytos skundo atmetimo sąlygos.

<...>“

9 Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos 45 straipsnyje nustatyta:

„Su konkurencijos apsauga susijusi administracinė procedūra reglamentuojama šio įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatose, taip pat 1992 m. lapkričio 26 d. Įstatyme Nr. 30/1992 dėl viešojo administravimo įstaigų teisinės padėties ir bendrosios administracinės procedūros <...>“

10 Šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„[CNMC] pirmininko ir tarybos sprendimai ir aktai administracine tvarka neskundžiami; juos galima apskusti tik administracinių bylų teisenos tvarka <...>“

11 Minėto įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Procedūrą inicijuoja [Tyrimų] direktoratas savo arba [CNMC] tarybos iniciatyva, taip pat skundo pagrindu <...>“

Įstatymas dėl CNMC įsteigimo

12 2013 m. birželio 4 d. *Ley 3/2013 de creación de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Įstatymas Nr. 3/2013 dėl Nacionalinės rinkų ir konkurencijos komisijos įsteigimo; BOE, Nr. 134, 2013 m. birželio 5 d., p. 42191, toliau – Įstatymas dėl CNMC įsteigimo) 1 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„[CNMC] tikslas – užtikrinti, išlaikyti ir skatinti veiksmingą konkurenciją, jos sklandų veikimą ir skaidrumą visose rinkose ir visose gamybos srityse vartotojų ir naudotojų interesais.“

13 Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„[CNMC] yra savarankiškas teisės subjektas, turintis visišką viešąjį bei privatų subjektiškumą; vykdydama savo veiklą ir siekdama įgyvendinti savo tikslus, ji naudojasi institucine bei funkcinė autonomija ir veikia visiškai nepriklausomai nuo vyriausybės, viešosios valdžios institucijų ir rinkos dalyvių. Be to, jai taikoma parlamentinė ir teisminė kontrolė.“

14 Minėto įstatymo 3 straipsnyje nurodyta:

„1. [CNMC] vykdo savo veiklą ir įgyvendina savo tikslus, neatsižvelgdama į bet kokius įmonių ar komercinius interesus.

2. [CNMC] darbuotojai ar jos organų nariai, vykdydami teisės aktais jiems pavestas funkcijas ir nedarant poveikio bendradarbiavimui su kitais organais ir vyriausybės reguliavimo kompetencijos ir valdymo įgaliojimų įgyvendinimui, negali prašyti ar priimti bet kokių viešųjų ar privačių subjektų nurodymų.“

15 To paties įstatymo 15 straipsnyje nustatyta:

„1. [CNMC] tarybos narius, įskaitant pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, Karaliaus dekretu *Ministro de Economía y Competitividad* [(Ekonomikos ir konkurencijos ministras, Ispanija)] teikimu skiria vyriausybė iš pripažintų asmenų, turinčių patirties [CNMC] veiklos srityje; siūlomą kandidatą pirmiausia išklauso atitinkamas Deputatų rūmų komitetas. Rūmai kompetentingo komiteto absoliučia balsų dauguma priimtu susitarimu gali pareikšti prieštaravimą pasiūlyto kandidato paskyrimui per vieną kalendorinį mėnesį nuo atitinkamo pranešimo gavimo. Jei iki šio termino pabaigos Rūmai nepareikšia prieštaravimo, pateiktas kandidatas laikomas paskirtu į pareigas.“

2. Tarybos nariai pareigas eina šešerius metus ir tik vieną kadenciją. Tarybos sudėtis iš dalies atnaujinama kas dvejus metus taip, kad nė vieno tarybos nario kadencijos trukmė neviršytų šešerių metų.“

16 Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Tarybos plenarinę sesiją sudaro visi tarybos nariai. Jai pirmininkauja [CNMC] pirmininkas. Atsilaisvinus pirmininko pareigoms, jam nesant arba esant laikinai nedarbingam, jį pavaduoja pirmininko pavaduotojas arba, jam nesant, ilgiausiai pareigas einantis tarybos narys, o jeigu pareigų ėjimo trukmė yra vienoda – pagal amžių vyriausias tarybos narys.“

17 Šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„[CNMC] pirmininko kompetencijai priskiriama:

<...>

- f) organizuoti [CNMC] veiklą ir vykdyti jam pavestas funkcijas. Tai visų pirma taikoma metiniams arba daugiamečiams veikslių planams, kuriuose apibrėžiami Komisijos tikslai ir prioritetai;
- g) vadovauti [CNMC] darbuotojams vykdamam specialiais teisės aktais suteiktus įgaliojimus;
- h) vadovauti, koordinuoti, vertinti ir prižiūrėti skirtingus [CNMC] padalinius, nedarant poveikio tarybos funkcijoms; konkrečiai, tarybos sekretoriui padedant, koordinuoti sklandų [CNMC] padalinių darbą.

<...>“

18 Šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta:

„[CNMC] taryba priima sprendimus šiame įstatyme numatytais pertvarkymo, konsultavimosi, konkurencijos skatinimo ir arbitražo bei ginčų sprendimo klausimais. Konkrečiai kalbant, tarybos kompetencijai priskiriama:

<...>

13. Tarybos pirmininko teikimu skirti ir atleisti vadovaujančius darbuotojus iš pareigų.

<...>“

19 To paties įstatymo 25 straipsnio „Valdymo organai“ 1 dalyje numatyta, kad CNMC sudaromi keturi direktoratai, įskaitant Konkurencijos direktoratą (*Dirección de Competencia*). Jam pavesta nagrinėti su CNMC funkcijomis susijusias bylas, siekiant saugoti ir skatinti veiksmingą konkurenciją visose rinkose ir visuose gamybos sektoriuose.

20 To paties įstatymo 29 straipsnyje, skirtame įgaliojimams skirti sankcijas, numatyta:

„1. [CNMC] naudojasi įgaliojimais atlikti patikrinimus ir skirti sankcijas vadovaujantis [Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos] IV antraštinės dalies II skyriumi, 2010 m. kovo 31 d. [*Ley 7/2010 General de la Comunicación Audiovisual* (Bendrasis įstatymas Nr. 7/2010 dėl audiovizualinės komunikacijos) (BOE, Nr. 70, 2010 m. balandžio 1 d.)] VI antraštine dalimi, 2003 m. lapkričio 3 d. [*Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones* (Bendrasis įstatymas Nr. 32/2003 dėl telekomunikacijų) (BOE, Nr. 264, 2003 m. lapkričio 4 d.)] VIII antraštine dalimi, 1997 m. lapkričio 27 d. [*Ley 54/1997 del Sector Eléctrico* (Įstatymas Nr. 54/1997 dėl elektros energijos sektoriaus) (BOE, Nr. 285, 1997 m. lapkričio 28 d.,

p. 35097)] X antraštine dalimi, 1998 m. spalio 7 d. [*Ley 34/1998 del sector de hidrocarburos* (Įstatymas Nr. 34/1998 dėl angliavandenilių sektoriaus) (BOE, Nr. 241, 1998 m. spalio 8 d.)] VI antraštine dalimi, 2010 m. gruodžio 30 d. [*Ley 43/2010 del servicio postal universal, de los derechos de los usuarios y del mercado postal* (Įstatymas Nr. 43/2010 dėl universaliųjų pašto paslaugų, vartotojų teisių ir pašto rinkos) (BOE, Nr. 318, 2010 m. gruodžio 31 d., p. 109195)] VII antraštine dalimi ir 2003 m. lapkričio 17 d. [*Ley 39/2003 del Sector Ferroviario* (Įstatymas Nr. 39/2003 dėl geležinkelių sektoriaus) (BOE, Nr. 276, 2003 m. lapkričio 17 d.)] VII antraštine dalimi.

2. Siekiant įgyvendinti įgaliojimus skirti sankcijas, užtikrinamas tinkamas tyrimo, kurį atlieka už šią sritį atsakingo direktorato darbuotojai, ir tarybos sprendimų priėmimo etapų atskyrimas.

3. Sankcijų skyrimo procedūrą nustato šio įstatymo, 1 dalyje nurodytų įstatymų ir, kiek tai nenumatyta minėtose normose, 1992 m. lapkričio 26 d. [*Ley 30/1992 de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común* (Įstatymas Nr. 30/1992 dėl viešojo administravimo institucijų teisinės padėties ir bendrosios administracinės procedūros) (BOE, Nr. 285, 1992 m. lapkričio 27 d.)] nuostatos ir šio įstatymo įgyvendinimo nuostatos. Konkrečiai sankcijų konkurencijos apsaugos srityje skyrimui taikomos specialios 2007 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. 15/2007 nuostatos.

4. Sprendimu užbaigiama administracinė procedūra; dėl jo gali būti paduotas skundas administracinių bylų teisenos tvarka.“

Karaliaus dekretas Nr. 657/2013

- 21 2013 m. rugpjūčio 30 d. Nacionalinės rinkų ir konkurencijos komisijos nuostatų, patvirtintų *Real Decreto 657/2013 por el que se aprueba el Estatuto Orgánico de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Karaliaus dekretas Nr. 657/2013, kuriuo patvirtinami Nacionalinės rinkų ir konkurencijos komisijos nuostatai; BOE, Nr. 209, 2013 m. rugpjūčio 31 d., p. 63623, toliau – CNMC nuostatai) 4 straipsnyje „Koordinavimas ir institucinis bendradarbiavimas“ nustatyta:

„Europos Sąjungos ar nacionalinės teisės aktuose numatytais atvejais [CNMC] laikoma:

- a) nacionaline konkurencijos institucija.

<...>“

- 22 Minėtų nuostatų 15 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta:

„[CNMC] pirmininkas, kuris taip pat eina tarybos plenarinės sesijos ir konkurencijos skyriaus pirmininko pareigas, vykdo jam pavestas vadovavimo ir atstovavimo tarybai funkcijas, kaip numatyta [Įstatymo dėl CNMC įsteigimo] 19 straipsnyje. Pirmininko kompetencijai pagal pareigas priskiriama:

<...>

- b) teikti [CNMC] plenarinei sesijai skirti ir iš pareigų atleisti [CNMC] tarybos sekretorių, tyrimo direktorius ir likusius vadovaujančius darbuotojus.

<...>“

Administracinių bylų teisenos įstatymas

- 23 1998 m. liepos 13 d. *Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso Administrativa* (Administracinių bylų teisenos įstatymas Nr. 29/1998; BOE, Nr. 167, 1998 m. liepos 14 d.) 75 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Atsakovai gali atsisakyti savo reikalavimų, laikydamiesi pirmesnio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

2. Atsakių reikalavimų, teisėjas arba teismas, neatlikdamas tolesnių formalumų, priima ieškovo reikalavimus atitinkantį sprendimą, išskyrus atvejus, kai tai akivaizdžiai prieštarauja teisės aktams; tokiu atveju teismas šalims praneša apie motyvus, dėl kurių jų reikalavimai gali būti atmesti, ir suteikia joms galimybę išsakyti nuomonę per įprastą dešimties dienų terminą; jam pasibaigus, teismas priima, jo nuomone, teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 24 2014 m. gruodžio 11 d. Sprendime *Komisija / Ispanija* (C-576/13, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2430) Teisingumo Teismas byloje, kurioje buvo nagrinėjama tuo metu Ispanijoje galiojusi darbuotojų valdymo tvarka, taikoma krovinių tvarkymo paslaugoms uostų sektoriuje, nusprendė, kad Ispanijos Karalystė, įpareigodama kitų valstybių narių įmones, pageidaujancias užsiimti krovinių tvarkymo veikla visuotinės svarbos Ispanijos uostuose, pirma, registruotis *Sociedad Anónima de Gestión de Estibadores Portuarios* (dokininkus valdančioje akcinėje bendrovėje, toliau – SAGEP), ir prireikus dalyvauti valdant jos kapitalą, ir, antra, pirmenybės tvarka įdarbinti šios bendrovės siūlomus darbuotojus (nustatytą minimalų jų skaičių – priimti nuolatiniam darbui), neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 49 straipsnį.
- 25 Ispanijos Karalystė, vykdydama 2014 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *Komisija / Ispanija* (C-576/13, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2430), 2017 m. gegužės 12 d. priėmė *Real Decreto-ley 8/2017 por el que se modifica el régimen de los trabajadores para la prestación del servicio portuario de manipulación de mercancías dando cumplimiento a la Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea de 11 de diciembre de 2014, recaída en el Asunto C-576/13 (procedimiento de infracción 2009/4052)* (Karaliaus dekretas įstatymas Nr. 8/2017, kuriuo iš dalies keičiama darbuotojų tvarka, taikoma krovinių tvarkymo paslaugoms uosto sektoriuje, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2014 m. gruodžio 11 d. sprendimu byloje C-576/13 (pažeidimo nagrinėjimo procedūra Nr. 2009/4052)) (BOE, Nr. 114, 2017 m. gegužės 13 d.). Jame numatytas laisvas krovinių tvarkymo paslaugas teikiančių uosto darbuotojų įdarbinimas ir iš esmės patikslinama, kad šioms paslaugoms teikti nebūtina, kad krovinių tvarkymo paslaugą teikiančios įmonės (toliau – tvarkymo įmonės) dalyvautų valdant SAGEP kapitalą.
- 26 Vis dėlto Karaliaus dekretu įstatymu Nr. 8/2017 buvo nustatytas trejų metų pereinamasis laikotarpis (iki 2020 m. gegužės 14 d.), per kurį tvarkymo įmonės buvo įpareigosotos užtikrinti, kad tam tikrą jų veiklos dalį (procentine išraiška) atliktų SAGEP darbuotojai, neatsižvelgiant į tai, ar šios įmonės yra šios SAGEP akcininkės. Buvo nurodyta, kad šiam pereinamajam laikotarpiui pasibaigus SAGEP gali nutraukti arba tęsti savo veiklą, prireikus laisvai konkuruodamos su uostų įdarbinimo centrais ir kitomis laikinojo įdarbinimo įmonėmis.
- 27 2017 m. liepos 6 d. uosto įmonių asociacija *Anesco* ir kelios profesinės sąjungos (*CETM, UGT, Comisiones Obreras, Confederación Intersindical Gallega, Langile Abertzaleen Batzordeak* ir *Eusko Langileen Alkartasuna*) sudarė kolektyvinę sutartį, ja buvo siekiama „išsaugoti socialinę taiką“ ir išlaikyti visų iki 2017 m. rugsėjo 30 d. SAGEP įdarbintų dokininų darbo vietas. Šia kolektyvine sutartimi *Anesco* ir šios profesinės sąjungos iš dalies pakeitė ketvirtąjį bendrąjį susitarimą, į jį įtraukdamos septintą papildomą nuostatą, kurioje numatyta, kad SAGEP nebeprisitaikanti įmonės SAGEP priklausančius uosto krovos darbuotojus perimtų tokiomis pačiomis darbo sąlygomis, kaip ir valdant SAGEP kapitalą dalyvaujančios įmonės.

- 28 2017 m. lapkričio 3 d. Konkurencijos direktoratas prieš *Anesco* ir minėtas profesines sąjungas pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą Nr. S/DC/0619/17, *Acuerdo Marco de la Estiba* (bendrasis susitarimas dėl krovos). Ši procedūra buvo pradėta, be kitų motyvų, remiantis ir tuo, kad vienintelė bendrovė, kuri pereinamuoju laikotarpiu pareiškė norą išstoti iš SAGEP, buvo nukentėjusi nuo veiksmų, padariusių didelę žalą jos veiklai ir konkurencingumui, ir kuriuos buvo galima laikyti boikotu.
- 29 2018 m. lapkričio 12 d. Konkurencijos direktoratas pateikė CNMC tarybos Konkurencijos skyriui pasiūlymą dėl sprendimo, jame buvo padaryta išvada, kad *Anesco* ir pagrindinėje byloje dalyvaujančių profesinių sąjungų sudaryta kolektyvinė sutartis reiškia draudžiamą elgesį pagal Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos 1 straipsnį ir SESV 101 straipsnį, nes šioje sutartyje numatyti papildomi įpareigojimai peržengia kolektyvinių derybų sritį, todėl riboja teisės pasitraukti įgyvendinimą, vadinasi, varžo laisvą konkurenciją.
- 30 2019 m. kovo 29 d. Ispanijos Karalystė priėmė *Real Decreto-Ley 9/2019 por el que se modifica la Ley 14/1994, de 1 de junio, por la que se regulan las empresas de trabajo temporal, para su adaptación a la actividad de la estiba portuaria y se concluye la adaptación legal del régimen de los trabajadores para la prestación del servicio portuario de manipulación de mercancías* (Karaliaus dekretas įstatymas Nr. 9/2019, kuriuo iš dalies keičiamas 1994 m. birželio 1 d. įstatymas Nr. 14/1994 dėl laikinojo įdarbinimo įmonių, siekiant jį pritaikyti prie uostų krovos veiklos ir galutinai suderinti darbuotojams, teikiantiems krovinių tvarkymo paslaugas uostuose, taikomą teisinę tvarką; BOE, Nr. 77, 2019 m. kovo 30 d., p. 32836). Jame buvo numatyta galimybė pereinamuoju laikotarpiu sutartyse arba kolektyvinėse sutartyse įtvirtinti privalomą SAGEP darbuotojų perėmimą, jei tvarkymo įmonės nusprendžia išstoti arba pasitraukti iš SAGEP.
- 31 CNMC pažymi, kad priėmus šį įstatymo galios teisės aktą terminas, per kurį galima pasinaudoti teise pasitraukti, buvo pratęstas visam Karaliaus dekretu įstatyme Nr. 8/2017 numatytam laikotarpiui (t. y. iki 2020 m. gegužės 14 d.).
- 32 Taigi CNMC kyla klausimas ar, pirma, kolektyvinės sutartys, kuriomis iš dalies keičiamas ketvirtasis nacionalinis bendrasis susitarimas, ir, antra, Karaliaus dekretas įstatymas Nr. 9/2019, neprieštarauja SESV 101 straipsniui, o tai, CNMC nuomone, leidžia jai kreiptis į Teisingumo Teismą remiantis SESV 267 straipsniu.
- 33 Šiuo klausimu CNMC laikosi nuomonės, kad ji yra „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį, nes pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją ji yra įsteigta teisėtai, veikia nuolat, turi privalomą jurisdikciją, sprendimus priima pagal rungimosi principu grindžiamą procedūrą ir yra nepriklausoma institucija, taip pat vykdo savo užduotis visiškai objektyviai ir nešališkai bylos šalių ir jų atitinkamų su bylos dalyku susijusių interesų atžvilgiu.
- 34 Tokiomis aplinkybėmis CNMC nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami ūkio subjektų ir darbuotojų atstovų susitarimai, įskaitant kolektyvines sutartis, kuriuose įmonėms, atsiskiriančioms nuo SAGEP, numatyta pareiga perimti su SAGEP susijusius darbuotojus ir minėto perėmimo tvarka?
2. Jeigu atsakymas į pirmesnę klausimą būtų teigiamas: ar SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis nacionalinės teisės nuostatas, kaip antai įtvirtintas [Karaliaus dekretu įstatyme Nr. 9/2019], tiek, kiek jomis grindžiamos kolektyvinės sutartys, kuriose nustatoma tam tikra darbuotojų perėmimo tvarka, kuri apima ne tik su darbo santykiais susijusius klausimus, bet ir derina komercines sąlygas?

3. Jei būtų pripažinta, kad šios teisės nuostatos nesuderinamos su Sąjungos teise: ar Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusi su Sąjungos teisės viršenybe ir jos pasekmėmis, suformuota, be kita ko, [1976 m. gruodžio 15 d. Sprendime *Simmenthal* (35/76, EU:C:1976:180) ir 1989 m. birželio 22 d. Sprendime *Costanzo* (103/88, EU:C:1989:256)], turi būti aiškinama kaip įpareigojanti viešosios teisės reglamentuojamus subjektus, kaip antai [CNMC], netaikyti nacionalinės teisės nuostatų, nesuderinamų su SESV 101 straipsniu?
4. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas: ar SESV 101 straipsnis, Reglamentas [Nr. 1/2003] ir pareiga užtikrinti Sąjungos taisyklių veiksmingumą turi būti aiškiniami kaip reikalaujantys, kad administracinė institucija, kaip antai [CNMC], skirtų vienkartinės ir periodinės baudas subjektams, kurie vykdo minėtus veiksmus?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinum

- 35 Nors nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą CNMC nurodo priežastis, dėl kurių mano esanti „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį, o *Asoport* savo pastabose šiam vertinimui pritaria, kitoms pagrindinės bylos šalims, Ispanijos vyriausybei ir Komisijai šiuo klausimu kyla abejonių. Jos visų pirma teigia, kad CNMC vykdomų procedūrų, kaip antai vykstančios pagrindinėje byloje, tikslas nėra teismo pobūdžio sprendimo priėmimas, todėl ši institucija negali būti laikoma „teismu“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį.
- 36 Pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas, atsakydamas į klausimą, kuris susijęs tik su Sąjungos teise, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra „teismas“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, atsižvelgia į aplinkybių visumą, kaip antai: ar institucija įsteigta pagal įstatymą, ar ji yra nuolat veikianti, ar jos jurisdikcija privaloma, ar procesas šioje institucijoje pagrįstas rungimosi principu, ar institucija taiko teisę ir ar ji yra nepriklausoma. Be to, nacionaliniai teismai gali kreiptis į Teisingumo Teismą tik nagrinėdami ginčą ir turėdami priimti sprendimą pagal teismo pobūdžio sprendimui priimti skirtą procedūrą (2005 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Syfait ir kt.*, C-53/03, EU:C:2005:333, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 37 Galiausiai dėl „nacionalinio teismo“ sąvokos, kaip ji suprantama pagal SESV 267 straipsnį, Teisingumo Teismas ne kartą priminė, kad iš esmės ji gali reikšti tik instituciją, kuri yra nepriklausoma nuo sprendimą, dėl kurio pareikštas ieškinys, priėmusios institucijos (1993 m. kovo 30 d. Sprendimo *Corbiau*, C-24/92, EU:C:1993:118, 15 punktą ir 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 49 punktą).
- 38 Pirma, kalbant apie CNMC, kaip „nepriklausomos institucijos“, statusą, iš Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 17 straipsnio 1 dalies ir 19 straipsnio 1 dalies f–h punktų matyti, kad CNMC pirmininkas pirmininkauja CNMC tarybai, kuri priima sprendimus CNMC vardu, ir eidamas pareigas vadovauja CNMC darbuotojams, taip pat vadovauja, koordinuoja, vertina ir prižiūri visus jos padalinius, įskaitant Konkurencijos direktoratą, parengusį pasiūlymą priimti sprendimą, kurio pagrindu buvo pateiktas šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą. Be to, iš Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 20 straipsnio pirmos pastraipos 13 punkto ir CNMC nuostatų 15 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad CNMC pirmininkui pavesta teikti jos tarybai skirti ir iš pareigų atleisti direktorato darbuotojus, įskaitant Konkurencijos direktorato darbuotojus.
- 39 Taigi, kaip Teisingumo Teismas nurodė 2005 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Syfait ir kt.* (C-53/03, EU:C:2005:333) 33 punkte dėl *Epitropi Antagonismou* (Konkurencijos komisija, Graikija), turinčios funkcinį ryšį su savo sekretoriatu, taip ir CNMC taryba turi esminį ir funkcinį ryšį su šios komisijos Konkurencijos direktoratu, kurio pasiūlymų pagrindu ji priima sprendimus.

- 40 Vadinas, CNMC, priešingai jos teiginiams, negali būti laikoma „nepriklausoma institucija“ sprendimus, dėl kurių galima pareikšti ieškinį, priimančios institucijos atžvilgiu, taigi, negali būti laikoma „nacionaliniu teismu“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį.
- 41 Antra, reikėtų pažymėti, kad sprendimai, kuriuos CNMC turi priimti tokiose bylose, kaip nagrinėjama šiuo atveju, priskiriami prie administracinio pobūdžio sprendimų, išskyrus sprendimus, priimamus vykdant teismines funkcijas (pagal analogiją žr. 2013 m. lapkričio 14 d. Nutarties *MF 7, C-49/13*, EU:C:2013:767, 17 punktą).
- 42 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš CNMC nuostatų 4 straipsnio, CNMC yra konkurencijos institucija, kuriai pagal Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 1 straipsnio 2 dalį pavesta užtikrinti, išlaikyti ir skatinti veiksmingą konkurenciją, jos sklandų veikimą ir skaidrumą visose rinkose ir visose gamybos srityse vartotojų ir naudotojų interesais.
- 43 Pagrindinėje byloje nagrinėjama procedūra yra savo iniciatyva vykdoma procedūra dėl sankcijos, kurią remdamasis Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos 49 straipsnio 1 dalimi pradėjo CNMC konkurencijos direktoratas prieš *Anesco* ir profesines sąjungas; tai patvirtina aplinkybė, kad *Asoport* yra suinteresuotoji šalis CNMC vykdomoje procedūroje.
- 44 Ta aplinkybė, kad CNMC savo iniciatyva veikia kaip specializuota institucija, vykdanči įgaliojimus skirti sankcijas jos kompetencijai priklausančiais klausimais, rodo, kad sprendimas, kurį ji turi priimti per procedūrą, kai buvo pateiktas šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą, yra administracinio, o ne teismo pobūdžio (pagal analogiją žr. 2013 m. lapkričio 14 d. Nutarties *MF 7, C-49/13*, EU:C:2013:767, 18 punktą).
- 45 Tas pats pasakytina apie tai, kad CNMC turi glaudžiai bendradarbiauti su Komisija ir kad CNMC, remiantis Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalimi, gali netekti kompetencijos bent jau tais atvejais, kai yra taikytinos Sąjungos teisės normos ar kai Komisija yra labiau tinkama nagrinėti bylą (pagal analogiją žr. 2005 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Syfait ir kt.*, C-53/03, EU:C:2005:333, 34 ir 35 punktus).
- 46 Be to, pagal Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos 36 straipsnio 1 dalį CNMC privalo ne vėliau kaip per 18 mėnesių priimti sprendimą, kuriuo užbaigiama sankcijų skyrimo už konkurenciją ribojančius veiksmus procedūra, ir apie jį pranešti, o šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad šiam terminui pasibaigus procedūra nutraukiama, neatsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių, ypač galimų pareiškėjų, valią.
- 47 Taip pat reikia pabrėžti, kad pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 75 straipsnį, kai CNMC priimtas sprendimas apskundžiamas administraciniam teismui, CNMC gali atsisakyti, t. y. atšaukti savo sprendimą, jeigu kompetentingam teismui CNMC sprendimą apskundusi šalis su tuo sutinka.
- 48 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad CNMC taikoma sankcijų skyrimo procedūra nepatenka į nacionalinę teismų sistemą ir nėra susijusi su teismų funkcijomis. Iš tiesų CNMC sprendimas, kuriuo nutraukiama procedūra, yra administracinio pobūdžio, ir, nors jis yra galutinis ir nedelsiant vykdytinas, vis dėlto negali būti prilygintas teismo sprendimui, juo labiau neskundžiamam (šiuo klausimu žr. 2017 m. vasario 16 d. Sprendimo *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 49 Tai, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama procedūra yra administracinė, taip pat patvirtina Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 29 straipsnio 4 dalis, kurioje numatyta, kad, CNMC tarybai priėmus sprendimą, nutraukiama aiškiai „administracine“ laikoma procedūra. Be to, remiantis Įstatymo dėl konkurencijos apsaugos 48 straipsnio 1 dalimi, administracine tvarka galima skųsti sprendimą, kuriame CNMC, kaip,

be kita ko, savo rašytinėse pastabose patikslino Ispanijos vyriausybė, yra atsakovė pirmosios instancijos teisme, *Audiencia Nacional* (Nacionalinis teismas, Ispanija), arba ieškovė ar atsakovė, jei *Audiencia Nacional* sprendimas apskundžiamas *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija).

- 50 Pirma pateiktų samprotavimų nepaneigia 1992 m. liepos 16 d. Sprendimas *Asociación Española de Banca Privada ir kt.* (C-67/91, EU:C:1992:330), kuriame Teisingumo Teismas pripažino *Tribunal de Defensa de la Competencia* (Konkurencijos apsaugos teismas, Ispanija) pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą priimtiniu. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tas sprendimas buvo priimtas nagrinėjant senąją Ispanijos įstatymą dėl konkurencijos apsaugos, pagal kurį ta institucija buvo atskira nuo šiuo įstatymu įsteigtos konkurencijos tyrimo institucijos, t. y. *Dirección General de Defensa de la Competencia* (Konkurencijos apsaugos tarnyba, Ispanija). Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš Įstatymo dėl CNMC įsteigimo 29 straipsnio 1 dalies, CNMC vykdo tas funkcijas, kurios anksčiau buvo pavestos *Tribunal de Defensa de la Competencia* (Konkurencijos apsaugos teismas), o šios savo ruožtu pirma buvo pavestos Konkurencijos apsaugos tarnybai.
- 51 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad CNMC pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti ši institucija. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

2019 m. birželio 12 d. *Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia* (Nacionalinė rinkų ir konkurencijos komisija, Ispanija) nutartimi pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas.

Parašai